

яєчників – у 15 % та гіпотрофію яєчників – у 10% корів. Не менш поширеними були хвороби матки, які реєструвалися у 30% тварин (метрит виявили у 18% тварин, гіпотонію – у 7% та атонію матки – у 5%). Також реєстрували у 5% корів вагініт.

Основними причинами виникнення акушерських та гінекологічних хвороб були недоліки в технології утримання корів після родів.

УДК 636.1.082

БАСЮК Софія, здобувачка вищої освіти IV курсу
спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **СТЕПАНОВ Олександр**, канд. вет. наук, доцент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ РІЗНИХ МЕТОДІВ ПРИГНІЧЕННЯ СТАТЕВОЇ ФУНКЦІЇ У СВИНОК НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВІДГОДІВЛІ

Свинарство є важливою галуззю національної економіки, яка забезпечує населення продуктами харчування, переробну промисловість – сировиною, а також сприяє створенню необхідних державних резервів тваринницької продукції, інтенсивному використанню земельних ресурсів. Проте, фактичний стан галузі нині не відповідає її потенційним можливостям і потребує додаткової уваги з боку держави, практиків, науковців [1].

Численними дослідниками доведено, що у свинок після кастрації приріст ваги тіла за період відгодівлі більший – від 6-8 до 15-30 кг, ніж у некастрованих тварин [2].

Однак ветеринарні спеціалісти вважають, що хірургічна кастрація свинок – громіздка і трудомістка операція, що може супроводжуватися ускладненнями, які призводять до загибелі тварин. У зв'язку з цим проводиться пошук інших ефективних способів пригнічення статевих функцій у свинок.

Останнім часом для цієї мети при відгодівлі свинок запропоновані лікарські (1%-ний розчин платифіліну, амоній хлорнокислий), гормональні (синестрол) і естрогенні препарати [3].

Є відомості про те, що гальмування статевих функцій у свинок наставало після перев'язування двох останніх пар сосків молочної залози тварини [2].

Метою досліджень була порівняльна оцінка впливу оваріогістеректомії і перев'язування двох останніх пар сосків на продуктивність свинок при їх відгодівлі.

Методика досліджень. Матеріалом для дослідження були клінічно здорові свинки великої білої породи, з яких були сформовані дві дослідні групи та контрольну. Свинок I-ї дослідної групи піддавали оваріогістеректомії, тваринам II-ї дослідної групи виконували перев'язування двох останніх пар сосків. Контрольних тварин вирощували звичайним способом.

До піддослідних груп підбирали тварин віком 1,5 міс. У віці 2 місяці свинкам І-ї дослідної групи була виконана оваріогістеректомія а свинкам ІІ-ї дослідної групи було виконано перев'язування двох останніх пар сосків.

Свиней всіх груп годували однаковими кормами і в рівній кількості. Утримання піддослідних тварин також було аналогічним.

Перед оваріогістеректомією свинок витримували на 12-годинній голодній дієті. Кастрацію виконували через праву здухвину на імпровізованому операційному столі. Після операції за свинками вели щоденне клінічне спостереження і брали проби крові на дослідження.

У крові тварин досліджували кількість еритроцитів, гемоглобіну, лейкоцитів.

Кров для досліджень у тварин брали з зовнішньої вушної вени та судин хвоста. В усіх випадках кров брали ранком до роздачі кормів і напування, в стані спокою тварини.

Морфологічні дослідження крові виконувалися до виконання операції і після неї – через три, п'ять, сім, десять діб в перший місяць і через кожні 30 діб в наступні місяці до кінця досліду. Вміст гемоглобіну визначали гемометром Салі, а кількість еритроцитів і лейкоцитів – підрахунком у камері Горяєва.

По закінченні досліду по три тварини з ІІ-ї дослідної і контрольної групи забили. Для порівняльного аналізу розвитку репродуктивних органів після забою їх виймали, зважували, визначали лінійні параметри, площу рогів матки методом проекції на міліметровий папір.

Результати. У результаті проведених досліджень встановлено, що загоєння операційної рани після виконання оваріогістеректомії у свинок відбувається впродовж 6-8 діб. За цей самий період основні фізіологічні показники їх організму повертаються до нормального стану.

Виконання перев'язування двох останніх пар сосків у 2-місячних свинок є простим оперативним втручанням, на яке організм реагує, як на незначну травму, у результаті чого основні фізіологічні показники організму змінюються незначно і досить швидко повертаються до норми.

Зразу після кастрації в організмі свинки розвиваються зміни, направлені на компенсацію тієї травми, яка заподіяна оперативним втручанням. Такий стан триває впродовж 5-9 діб і характеризується зростанням у крові кількості лейкоцитів, еритроцитів та вмісту гемоглобіну.

При перев'язуванні двох останніх пар сосків у 2-х-місячних свинок, їх внутрішні статеві органи розвиваються гірше, ніж у неоперованих тварин. У них вірогідно менша довжина ($p < 0,01$) і маса матки ($p < 0,001$).

Як показали проведені дослідження оваріогістеректомія, виконана у 2-місячних свинок дозволяє значно підвищити їх продуктивність у порівнянні з некастрованими ($p < 0,001$) і є важливим джерелом отримання економічного прибутку від відгодівлі цих тварин.

В якості додаткового резерву підвищення продуктивності свинок на відгодівлі можна використовувати перев'язування у них двох останніх пар сосків у 2-місячному віці.

Література

1. Лихач В.Я., Лихач А.В. Сучасний стан та тенденції розвитку вітчизняного свинарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету: Серія «Тваринництво»*. 2021. 1 (44). С. 69-79.
2. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Хірургія у свинарстві та вівчарстві. К.: Урожай, 1998. 320 с.
3. Di Martino G., Scollo A., Garbo A., Lega F. Impact of sexual maturity on the welfare of immunocastrated v. entire heavy female pigs. *Animal*. 2018. 12. P. 1631-1637.

УДК 619:616.988.6:636.3

БАТОЖНА Вікторія, здобувачка вищої освіти V курсу ОС «Магістр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **КАРЧЕВСЬКА Тетяна**, кандидатка вет. наук, доцентка Заклад вищої освіти «Подільський державний університет» м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗА ЛЕЙКОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Лейкоз великої рогатої худоби – інфекційна, хронічна хвороба пухлинної природи, яка характеризується злоякісним розмноженням клітин кровотворних органів з порушенням їх дозрівання, що зумовлює дифузну інфільтрацію різних органів і тканин та утворення в них злоякісних пухлин. На даний час, як в Україні, так і в світі, не існує ефективних вакцин проти лейкозу великої рогатої худоби, і тому єдиним методом визначити хворобу та запобігти її розповсюдженню є лабораторні дослідження крові від тварин із наступним вилученням позитивно реагуючої худоби із загального стада. Щороку спеціалістами ветеринарної медицини здійснюється забір крові від великої рогатої худоби для подальшого дослідження на лейкоз.

Лейкоз завдає значних економічних збитків, які є наслідками порушення племінної роботи, передчасного вибракування і забою тварин, витратами на проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів. Лейкозний процес обумовлює погіршення якості та безпечності тваринницької продукції. Як показав аналіз літературних даних [1-3] щодо епізоотичної ситуації лейкозу великої рогатої худоби в Україні, не дивлячись на позитивну тенденцію в оздоровленні від лейкозу ВРХ, в країні існує загроза рецидивів епізоотії цієї хвороби в раніше оздоровлених областях і господарствах. Хід оздоровчих і профілактичних заходів постійно знаходиться в центрі уваги Держпродспоживслужби, однак проблема зараженості господарств вірусом існує і на сьогодні.

Метою роботи було вивчити епізоотичну ситуацію щодо лейкозу великої рогатої худоби в Хмельницькій області за 2019–2023 роки.